

Anti-Pestprotocol/ gedragsprotocol

Obs De Phoenix

2022-2023

We vertrouwen elkaar

We helpen elkaar

We werken samen

We hebben plezier

We doen mee

Inhoudsopgave

1. Wat is een anti-pestprotocol/ gedragsprotocol	3
2. Waarom een anti-pestprotocol/ gedragsprotocol	3
3. Uitgangspunten	3
4. Definitie van pesten	4
5. Voorkomen van pestgedrag	4
<i>a. Kanjerafspraken</i>	4
<i>b. Schoolregels, groepsafspraken, protocollen</i>	4
<i>c. Het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling</i>	5
<i>d. Vertrouwenspersoon</i>	5
<i>e. Voorbeeldgedrag</i>	5
<i>f. Rol van ouders</i>	6
<i>g. Pleinwacht</i>	6
6. Acties bij pestgedrag	6
<i>a. Intern (binnen de school)</i>	6
<i>b. Intern en extern (met ouders en evt. anderen)</i>	6
<i>c. Schorsen en verwijderen</i>	7
7. Ondertekeningspagina protocol	8
Bijlagen:	
1. <i>Verschil tussen plagen en pesten</i>	9
2. <i>Kanjerafspraken</i>	11
3. <i>Overzicht zorg op sociaal-emotioneel gebied</i>	14
4. <i>Vertrouwenspersoon</i>	15
5. <i>Digitaal pesten</i>	17
6. <i>Informatie en tips voor ouders</i>	18

1. WAT IS EEN ANTI-PESTPROTOCOL/ GEDRAGSPROTOCOL

Een anti-pestprotocol is een document waarin staat welke maatregelen De Phoenix neemt om pesten te voorkomen (preventie) en pesten aan te pakken.

Dit protocol wordt door de directie, het team, de MR onderschreven en aan de ouders ter inzage aangeboden via de website van de school.

Alle betrokkenen van de school hebben kennis van dit protocol en dit komt 1x per jaar op de agenda van de MR. Ook komt het jaarlijks aan bod bij de leerlingenraad en de clustervergaderingen.

2. WAAROM EEN ANTI-PESTPROTOCOL/ GEDRAGSPROTOCOL

Het hebben van een protocol geeft aan dat de Phoenix het bestrijden van pesten een belangrijk onderwerp vindt. Een anti-pestprotocol geeft betrokkenen (schoolleiding, personeel, leerlingen en ouders) houvast hoe te handelen bij pestproblematiek.

Basisschool De Phoenix wil haar leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich op een harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Voor een effectieve aanpak van pesten is samenwerking van alle betrokkenen bij de school noodzakelijk. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en prettige werksfeer in de groep en op het schoolplein. In dit protocol geven we aan hoe we handelen als er sprake is van pestgedrag. We hanteren hierbij de Kanjerafspraken:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

3. UITGANGSPUNTEN

Als pesten plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als ouders en kinderen (de gepeste kinderen, de kinderen die pesten en de meelopers).

De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbij pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.

De Phoenix geeft hier invulling aan door het hanteren van de Kanjertraining. De Kanjertraining richt zich op de positieve instelling van opvoeders en op de fundamentele menselijke waarden zoals liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord. De Kanjertraining streeft ernaar kinderen zich te laten ontwikkelen tot rustige, zelfverzekerde personen die in balans zijn. Ze maakt duidelijk welke soorten gedrag er zijn en dat iedereen elk gedrag wel eens laat zien (afhankelijk van de situatie).

4. DEFINITIE VAN PESTEN

Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk/systematisch last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.
(voor het verschil tussen plagen en pesten, zie bijlage 1).

5. VOORKOMEN VAN PESTGEDRAG

a. Kanjerafspraken

De Kanjerafspraken (zie bijlage 2).

De Phoenix streeft een positieve en opbouwende sfeer na en doet dat enerzijds binnen de kaders van de wet en bovendien binnen de kaders van de Kanjerafspraken. Deze aanpak is één van de pijlers van ons onderwijs.

- * We vertrouwen elkaar
- * We helpen elkaar
- * We werken samen
- * We hebben plezier
- * We doen mee

Als een conflict zich afspeelt, zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt samen met de betreffende leerlingen een oplossing die alle partijen (zoveel mogelijk) recht doet en borgt de gemaakte afspraken.

b. Schoolregels, groepsafspraken, protocollen

We hanteren schoolregels, groepsafspraken en protocollen.

We hanteren de kanjerregels met betrekking tot een veilig schoolklimaat die elk schooljaar weer onder de aandacht van de leerlingen gebracht worden. Daarnaast zijn er groepsafspraken, die samen met de leerlingen opgesteld worden en tot doel hebben vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid een goede sfeer in de groep te hebben en te houden. Deze zijn zichtbaar in de klassen. In de eerste twee weken van het schooljaar vinden de Kanjerweken plaats om optimaal in te zetten in positieve groepsvorming. In deze weken wordt ook door de leerlingen een handtekening gezet onder de Kanjerafspraken en daarna zichtbaar opgehangen in de klas.

Directie en team zien toe op naleving van de schoolregels onder betrokkenen bij de school. Daarbij hebben de teamleden een voorbeeldfunctie.

De leerlingen vanaf groep 6 krijgen ieder jaar les in mediawijsheid waarin de volgende doelen behandeld worden.

Analyse: Kritischer leren kijken naar media en beter snappen hoe deze werken.

Bewustwording: Het effect van media ervaren en beter begrijpen.

Gedrag: Meer inzicht krijgen in eigen mediagedrag.

Dialoog: Praten over media: thuis en in de klas.

Creatie: Ervaren hoe je zelf media kunt inzetten, maken en delen

c. Volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling

(zie ook bijlage 3)

Met behulp van de Kanjermethode wordt in iedere groep structureel aandacht gegeven aan de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Door middel van kringgesprekken en kanjerlessen worden verschillende aspecten van het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen besproken. Daarnaast doet de leerkracht binnen het Kanjervolgsysteem twee maal per jaar een observatie van de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen (KanVas docentenvragenlijst). In de groepen 5 t/m 8 vullen ook de leerlingen de schoolvragenlijst van de KanVas in. Ze kunnen hier uitdrukking geven aan hun welbevinden op school.

Ieder schooljaar wordt er in de groepen 3 t/m 8 minimaal één maal een sociogram afgenomen om de “sociale kaart” van de groep te kunnen overzien: kinderen die eenzaam in de groep staan, kunnen aan de hand van deze informatie in kaart gebracht worden, waarna de leerkracht gerichte hulp kan geven. Ook biedt het sociogram de mogelijkheid om de pesters in kaart te brengen. Met behulp van het sociogram kan een individueel of groepshandelingsplan worden opgesteld. Het sociogram is voor intern gebruik en kan (ter beoordeling aan de leerkracht en in overleg met IB/Directie) op individuele basis met ouders worden besproken.

Bij groep 1 t/m 3 observeren en registreren we sociale vaardigheden middels het observatie/registratiesysteem van Inzichtelijk Onderwijs.

De IB-er bespreekt de gegevens vanuit de KanVas vragenlijsten en het sociogram met de leerkracht.

d. Vertrouwenspersoon

Op de Phoenix is een vertrouwenspersoon aanwezig (Esther Nagtegaal). Zij kan naar behoefte door leerlingen geconsulteerd worden. Zij maakt aan het begin van het schooljaar een rondje langs de groepen om zich voor te stellen. Ze biedt leerlingen een luisterend oor en helpt bij het zoeken naar oplossingen. (zie bijlage 4)

e. Voorbeeldgedrag

Leerkrachten van de Phoenix gaan respectvol om met de leerlingen, de ouders en elkaar. Doet zich er een probleem voor op school dan wordt van de leerkrachten verwacht dat ze daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben de ouders nodig om tot een oplossing te komen die goed is voor het betreffende kind, voor de andere kinderen, de betreffende ouders, de leerkracht, de school en de buurt. Ze laten iedereen in hun waarde. “Goed voorbeeld doet goed volgen”. Het voorbeeld van de leerkrachten (en de ouders thuis) is ook hierbij van groot belang. Uit onderzoek is gebleken dat er minder gepest wordt in een klimaat waar duidelijkheid heerst over omgang met elkaar (respectvol op basis van gelijkwaardigheid), waar verschillen worden geaccepteerd en waar conflicten en gevoelens van onvrede niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief of intimiderend gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen zal daarom op de Phoenix niet worden geaccepteerd. Van alle betrokkenen wordt ook verwacht dat zij tegen dergelijke gedragingen duidelijk stelling nemen.

f. Rol van ouders

(zie ook bijlage 5)

Het oplossen van een probleem is zelden een probleem als men zich houdt aan bovenstaande afspraken en op die wijze met elkaar in gesprek gaat. Voor ouders gelden daarbij de volgende richtlijnen:

- Als ouders zich zorgen maken om het welzijn van hun kind, of het welzijn van andermans kind, overleggen de ouders met de school. Uitgangspunt daarbij is dat de insteek van het gesprek is tot een oplossing te komen die goed is voor alle betrokken kinderen. De school is hierin medestander.
- Ouders spreken in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over de ouders en over de leerlingen. Als ouders dat niet kunnen, houden ze hun mond.
- Ouders oefenen zich in zelfbeheersing. Dat betekent dat een ouder niet het recht heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen, zeker niet als daar kinderen bij aanwezig zijn.

g. Pleinwacht

V.a.10 minuten voor schooltijd en in de pauzes zijn er leerkrachten van de Phoenix aanwezig op het schoolplein.

6. ACTIE/ STAPPENPLAN BIJ ONGEWENST GEDRAG

Op het overtreden van de regels staat een sanctie. Deze sanctie is afhankelijk van de situatie en kan variëren van een simpele waarschuwing, een straf, een gesprek tot het erbij betrekken van de ouders, en tenslotte kan het zelfs leiden tot schorsing en verwijdering.

a. Intern (binnen de school, acties door de leerkracht)

- Bij flinke ruzies altijd beide partijen erbij halen, afkoelen, uitpraten (Kanjermanier)) en weer goed maken.
- Duidelijk maken dat dergelijk gedrag wordt afgekeurd
- Zicht krijgen op de oorzaak en omvang van pestgedrag en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer
- Het invoelend vermogen van de pester (en eventueel de middengroep) vergroten (als het jou overkwam....)
- Bij wangedrag of flinke overtreding van de regels geeft de leerkracht een straf passend bij het incident

b. Intern + extern (ouders, IB en/of directie, hulpverlening)

- Structureel pestgedrag en langdurig wangedrag wordt niet getolereerd. De leerkracht zal hierbij contact opnemen met de ouders, ook met de ouders van het gepeste kind. Bij situaties waar de leerkracht niet aanwezig is, is er een duidelijke overdracht.
- Er wordt op dezelfde manier opgetreden bij een racistische en/of discriminerende houding in gedrag en taalgebruik.
- Binnen de poorten van de school wordt iedere vorm van fysiek en/of psychisch geweld, zowel door volwassenen als door kinderen, niet getolereerd.
- Bij zeer ernstig en langdurig pestgedrag zal de directie zoeken naar een passende aanpak. Deze aanpak kan bestaan uit het inroepen van externe hulp tot het opleggen van een schorsing. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.

c. Schorsen en verwijderen (acties door directie/bestuur)

Bij langdurig en ernstig wangedrag met gevaar voor anderen kan toegewerkt worden naar de verwijdering van een leerling.

Zie protocol schorsen en verwijderen (te vinden op onze website)

Ondertekeningspagina

De directie van de Obs De Phoenix bespreekt jaarlijks met medezeggenschapsraad het anti-pestprotocol, waarbij gekeken wordt of aanpassingen van het protocol gewenst zijn.

Dit anti-pestprotocol is binnen het team en medezeggenschapsraad besproken.

Een afschrift van dit protocol is bij de directie en interne begeleiding aanwezig. Tevens is het te vinden op de website van de school en in de klassenmap van elke groep.

We hopen met dit anti-pestprotocol het pesten bespreekbaar te maken en onder de aandacht van de leerlingen, ouders en leerkrachten te brengen. We bieden hiermee inzicht in de wijze waarop de Phoenix zich inzet om pestgedrag te voorkomen.

Ondertekend, juni 2022 door:

Voorzitter Medezeggenschapsraad:

Jenny Borst

Locatieleider Obs De Phoenix:

Sascha van den Berg

BIJLAGE 1 VERSCHIL TUSSEN PLAGEN EN PESTEN

Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is dit: plagen gebeurt vaak in het zicht van de leerkrachten, pesten gebeurt vaak achter de rug van de leerkrachten. Wanneer dit het geval is, is het dus belangrijk dat de leerkracht wordt geïnformeerd waar bij de stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Definitie pesten:

Pesten is het systematisch en langdurig uitoefenen van psychologisch of fysiek geweld door één of meerdere personen ten opzichte van één persoon, die niet (langer) in staat is zichzelf te verdedigen.

Definitie plagen:

We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Inzicht in de verschillen in kenmerken tussen plagen en pesten, en de gevolgen van dit gedrag vormt een basis voor het signaleren van pestgedrag.

PLAGEN	PESTEN
Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor.	Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
Het gebeurt slechts tijdelijk.	Het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig.
Speelt zich af tussen gelijken.	Ongelijke strijd. De onmachtsgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
Is meestal te verdragen, of zelfs leuk, maar kan ook kwetsend of agressief zijn.	De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal één tegen één.	Meestal een groep (pester en meeloper) tegen één geïsoleerd slachtoffer.
Wie wie plaagt ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer.	Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door de omstandigheden).

GEVOLGEN PLAGEN	GEVOLGEN PESTEN
Pijnlijke situaties horen bij het spel en zijn draaglijk soms zelf prettig (plagen is kusjes vragen).	Indien niet tijdig wordt ingegrepen kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen.
Waardering voor elkaar blijft bestaan.	Het is niet makkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt moeizaam.
De vroegere relaties worden vlug hersteld. Het conflict (meningsverschil zonder ruzie) worst spoedig weer bijgelegd.	Het duurt lang of het gebeurt niet dat de vroegere relatie wordt bijgelegd.
Men blijft opgenomen in de groep.	Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om bij de groep te horen wordt niet voldaan.
De groep lijdt er niet onder.	De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig en wantrouwt elkaar. Er is daardoor te weinig openheid en spontaniteit. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de “pester” niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van de leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen is het voor de pester moeilijk om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep.

BIJLAGE 2 KANJERAFSPRAKEN

De Kanjerlessen

De kaders

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.

- * We vertrouwen elkaar
- * We helpen elkaar
- * Niemand speelt de baas
- * Niemand lacht uit
- * Niemand is of blijft zielig

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkrachten daarentegen is op school “de baas/het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Oplossingsgerichte aanpak

Als een conflict zich tussen de kinderen afspeelt dan zal de Phoenix kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: er wordt gezocht naar een oplossing die alle partijen (zoveel mogelijk) recht doet, en borgt de gemaakt afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreigingen en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

Het goede en het kwade

Veel ouders verlangen van de school dat “het kwaad” (de pester) moet worden bestreden, en dat “het goede” moet worden beschermd. De Phoenix kiest er echter niet voor om kinderen te beoordelen bij “kwaad of goed”. Ieder mens maakt weleens fouten. Kinderen zijn in emotioneel opzicht “onder en boven de wet”. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten. In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je.

Deze anderen zijn:

- * Je klasgenoten en andere leerlingen op school
- * De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen en andere volwassenen op school.
- * Je ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die te vertrouwen is. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet.
- * Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

Preventie

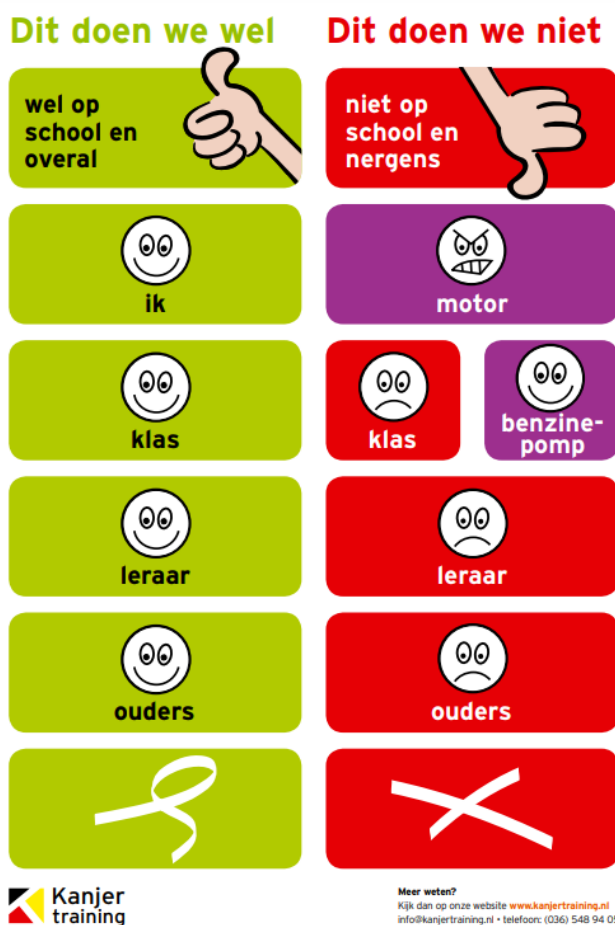
Alle leerkrachten van de Phoenix zijn gecertificeerd of in opleiding hiervoor. Met het geven van de Kanjerlessen doet de Phoenix aan preventie. Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken
2. Denk goed over jezelf en de ander
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De Phoenix maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
Is er sprake van **onvermogen**, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren en de omgeving heeft daar begrip voor.
Is er sprake van **onwil**, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. De rek is eruit. Het kan nl. niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook, de eigen gang mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/tutor.
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving hiervan.

Aanpak

De kanjertraining richt zich op meer dan pesten alleen. Kinderen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Kinderen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste kinderen bedoelen het goed, maar het kan er behoorlijk brutaal uitkomen. Daarin wijkt een kind niet veel af van veel volwassenen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat het kind wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten (en ouders) niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat kinderen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen. In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van de verschillende petten. Kinderen leren rechttop te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: "Ik vind dit vervelend, wil je ermee stoppen?" Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (maatje, buddy). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar samen met het maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat de leerling, samen met zijn maatje naar de leerkracht. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware "benzine" aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

Smiley poster is uitgangspunt voor gedrag.

BIJLAGE 3 **OVERZICHT ZORG OP SOCIAAL-EMOTIONEEL GEBIED**

	Binnen de school
Leerkracht	• Zorgt voor een goed en veilig sociaal-emotioneel klimaat in de groep en besteedt structureel aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. • Signaleert sociaal-emotionele problemen bij leerlingen (via het leerlingvolgsysteem, eigen observaties of signalen van ouders). • Zoekt samen met de leerlingen naar oplossingen voor eventuele problemen op sociaal-emotioneel gebied. • Weet welke weg hij/zij of de betrokken leerling kan gaan (binnen de school) als er op groepsniveau geen oplossing gevonden wordt.
Intern Begeleider	• Volgt via het leerlingvolgsysteem, gesprekken met de leerkrachten, ouders de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. • Is vraagbaak voor de leerkracht in het zoeken naar oplossingen. • Kan op verzoek van ouders, leerkracht of kind gesprekken hebben met een leerling om oplossingen te zoeken.
Vertrouwenspersoon	• Praat, op hun verzoek, met leerlingen over zaken die ze met een neutraal persoon willen bespreken. • Biedt een luisterend oor. • Helpt desgewenst leerlingen met het zoeken naar/vinden van oplossingen voor eventuele problemen. • Schakelt, met medeweten van de leerling, de Intern Begeleider in als er externe hulp nodig is of als er sprake is van mishandeling (psychisch, seksueel of fysiek).
Directie	• Zie acties 6b
Externe vertrouwenspersoon	• Kan door ouders, school of betrokkenen bij de school ingeschakeld worden als er vermoedens zijn van mishandeling (psychisch, seksueel of fysiek).
	Buiten de school
Gezinscoach Centrum voor Jeugd en Gezin	• Gezinscoach kan zowel door ouders als door de school worden ingeschakeld.
Veilig Thuis	• Ernstige vermoedens van mishandeling kunnen worden gemeld bij Veilig Thuis. Zowel door school als ouders en andere betrokkenen.

BIJLAGE 4 VERTROUWENSPERSOON

De vertrouwenspersoon van de Phoenix (intern begeleider Esther Nagtegaal) biedt een luisterend oor aan alle leerlingen van de school. Zij maakt tijd vrij voor leerlingen die ergens mee zitten en daar graag met een neutraal persoon over willen spreken.

Onderwerpen kunnen bijvoorbeeld zijn:

1. Je bedreigt/gepest voelen: fysiek of mentaal.
2. Machtsmisbruik: door leerlingen onderling of in de relatie tussen een leerling en een volwassene.
3. Problemen thuis.
4. Sombere gevoelens hebben.
5. Faalangst.

Vervolgens kan zij, desgewenst, leerlingen begeleiden in het vinden van een oplossing. Ze heeft, in haar rol als intern begeleider, tevens een rol in het verwijzen naar externe instanties. Maar zij kan ook leerlingen helpen in het vinden van de juiste wegen om het probleem op te lossen. Hierdoor draagt zij bij aan de evenwichtige ontwikkeling van deze leerlingen.

Aan het begin van het schooljaar bezoekt de vertrouwenspersoon de groepen 5 t/m 8 en vertelt zij wat zij voor de leerlingen kunnen betekenen. Dit doet zij aan de hand van een aantal voorbeelden van situaties waarbij je hulp kunt inroepen.

Tijdens dat bezoek aan de groepen vertelt zij verder, wat het verschil is tussen plagen en pesten. Dat als een leerling ziet dat iemand gepest wordt, deze leerling dat altijd moet melden. Ook praten ze over “piekeren” middels de piekerles.

In het contact met de individuele leerling biedt de vertrouwenspersoon de volgende mogelijkheden:

1. Een luistergesprek waarin de vertrouwenspersoon een luisterend oor biedt, zonder dat er sprake is van het oplossen van problemen.
2. Een hulpgesprek waarin de vertrouwenspersoon samen met de leerling oplossingen gaat zoeken/ontdekken/kiezen die niet tegen hun eigen belangen indruisen.
3. Een verwijsgesprek waarin de vertrouwenspersoon met de leerling de noodzaak bespreekt van extra hulp door derden.

Soms is één gesprek genoeg, soms meerdere luistergesprekken, maar het kan ook zo zijn dat een leerling zowel een luister-, een hulp- als een verwijsgesprek heeft.

In ieder gesprek bespreekt de vertrouwenspersoon het volgende:

1. De informatie die de leerling in het gesprek geeft is vertrouwelijk.
2. Het melden van pestgedrag vraagt altijd om actie.
3. Na ieder gesprek kunnen beide gesprekspartners om een volgend gesprek vragen.
4. Als de leerling wil dat de informatie met anderen gedeeld wordt (bijvoorbeeld leerkracht, ouders) wie gaat dat dan doen en hoe?
5. De vertrouwenspersoon kan altijd, op anonieme basis, met de Intern Begeleider een gesprek nabespreken (bijvoorbeeld als ze niet goed weet wat zij met het verhaal van de leerling aan moet).
6. De vertrouwenspersoon houdt een eigen administratie bij die haar persoonlijk bezit is en blijft.

7. Ze zorgt ervoor dat ieder gesprek op een discrete plaats in de school plaats vindt.

BIJLAGE 5 DIGITAAL PESTEN

Gezien de steeds grotere rol die digitale communicatie in de wereld van de kinderen speelt, vinden we het zinvol om voor de leerlingen van de Phoenix een aantal afspraken te maken over “mediawijsheid en veilig digitaal communiceren”. Deze worden in de groep besproken. In de Kanjertrainingslessen wordt hier ook aandacht aan besteed.

Op deze manier proberen we het digitale pesten (wat onderdeel is van het traditioneel pesten) te voorkomen. Deze vorm van pesten gebeurt vaak buiten school, maar kan van grote invloed zijn op het veilige klimaat in de groep, en dus op het welbevinden en leerprestaties van de leerlingen. Als er sprake is van “digitaal pesten, moet de leerkracht op de hoogte worden gesteld. We zullen dit op school bespreken en proberen te achterhalen wat er is gebeurd. Ouders van betrokkenen zullen we op de hoogte stellen, zodat zij weten wat er is gebeurd. Waar mogelijk, volgen we dit anti-pestprotocol.

Doe on-line niet, wat je ook off-line niet doet.

BIJLAGE 6 INFORMATIE EN TIPS VOOR OUDERS

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Houdt altijd de communicatie open.

Van de ouders van de Phoenix wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

1. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overleg u met de school.

Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

2. U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind.

Dat doet de school ook over u en uw kind. Kunt u dat niet, dan houdt u uw mond.

3. U oefent zich in zelfbeheersing.

Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen. Het wordt nog erger als u zich misdraagt in aanwezigheid van andere kinderen.

4. Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij/achterklap.

5. U onthoudt zich van kwaadsprekerijen op internet.

Aanvullend:

1. Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.
2. Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn moeilijk corrigeerbaar als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.
3. Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als school.
4. Kinderen die zich willen misdragen zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden. "Val ons niet lastig met gezeur over ons kind. Ons kind mag zijn zoals het is".

ADVIEZEN AAN OUDERS		
Ouders van gepeste kinderen	Ouders van pesters	Alle andere ouders
-Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind. -Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Het is wenselijk de school op de hoogte te brengen van de pesterijen. -Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken -Door positieve stimulering kan het zelfrespect van uw kind weer terug komen. -Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. -Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt. -Het gepeste kind niet over beschermen, door het bv naar school te brengen. Hierdoor plaatst u uw kind juist in een uitzonderingspositie.	-Neem het probleem van uw kind serieus. -Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden. -Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen. -Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. -Besteed extra aandacht aan uw kind. -Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport. -Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind. -Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.	-Neem de ouders van het gepeste kind serieus. -Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. -Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag. -Geef zelf het goede voorbeeld. Leer uw kind voor anderen op te komen. -Leer uw kind voor zichzelf op te komen, met respect voor anderen.